

Пролетарі всіх країн, єднайтесь!

За наукові вклади

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА
КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видався з 1933 р.

№ 10 (1663).

20 БЕРЕЗНЯ 1987 РОКУ.

Ціна 2 коп.

Рішення ХХVII з'їзду КПРС - в життя! ПЕРЕБУДОВІ - ІНІЦІАТИВУ І ЕНТУЗIASM

Днями в радянській пресі опубліковано Звернення Центрального Комітету КПРС «Про підготовку до 70-річчя Великої Жовтневої соціалістичної революції». В зв'язку з цим наш кореспондент зустрівся з секретарем парткому ОДУ І. І. Кондратюком і попросив його відповісти на ряд запитань.

— Іване Івановичу, як підкреслюється в постанові ЦК КПРС, підготовка до 70-річчя Великого Жовтня повинна бути використана як важливий фактор дальнішого піднесення трудової, політичної і духовної активності всіх трудящих СРСР. Як партком планує реалізувати свої можливості в зв'язку з ювілем Жовтня?

— Принципово новим в нашій роботі буде те, що планування відповідних заходів, на відміну від попередніх років, не буде самоціллю. В постанові ЦК КПРС якраз підкреслюється, що кращий спосіб відзначити 70-річчя Великого Жовтня — це активізувати нашу роботу, добитися відчутних успіхів на кожній ділянці того чи іншого виробництва.

Зрозуміло, що не можна будь-що планувати і до чогось готуватись, не відчуваючи масштабності завдань, які стоять перед нами і самого духу Звернення ЦК партії до народу. Це — новаторський документ, в якому даються не лише принципові оцінки минулого, але й чітко визначаються перспективи, маршрути нашого руху в процесі перебудови.

— У парткому вже напевне є конкретний план роботи на підготовчий період! Які найбільш важомі заходи передбачаються цим планом?

— Перш за все, на партійних, комсомольських, профспілкових зборах в трудових колективах, на факультетах, кафедрах, в лабораторіях, виробничих та інших підрозділах університету буде проведено широке обговорення Звернення ЦК КПРС до радянського народу. Гадаю, що це обговорення повинно вилитись в серйозну, ділову розмову про те, яким чином організувати безумовне виконання планів другого року п'ятирічки. При цьому в центрі уваги, звичайно, будуть питання соціалістичного змагання.

— Іване Івановичу, вже зараз виникають побоювання, що в деяких підрозділах соціалістичне змагання пущене на самоплив. Зокрема, складається враження, що ініціатива кафедри історії СРСР, яка взяла підвищені зобов'язання на честь 70-річчя Жовтневої революції, наглоху забута.

— Будь-яка, навіть найкраща і найдоцільніша справа може загинути в зародку, якщо не виявити наполегливості і ентузіазму, не захопити і не організувати людей на серйозну і енергійну роботу. Звичайно, ініціатива повинна бу-

ти реальною, тобто я маю на увазі, що всі заходи, які плануються, повинні насправді виходити від самого колективу і не бути нав'язаними зверху. І якщо зобов'язання прийняті, жорсткий контроль за їх виконанням повинен бути обов'язковим. Саме тут — непочатий край роботи для партійних бюро, профкомів, партійних і профспілкових організацій. Хотів би тільки сказати: сьогодні більш за все треба остерігатись формалізму як в організації змагання, так і в підведенні його підсумків. Невідкладово постанова ЦК партії застерігає нас від «рапортоманії».

— Цілком очевидно, що Звернення до радянського народу стане хорошим імпульсом для активізації в університеті всіх форм ідеологічної роботи. Широке коло діяльності для наших супільствознавців, партійних, комсомольських активістів, лекторів товариства «Знання». Що найбільш цікавого передбачається в цьому плані?

— Особливий акцент, зрозуміло, буде зроблений на активізації ідейно-виховної роботи зі студентами. Важливо дійти до кожного юнака і дівчини, нікого не залишити поза увагою. І тут ми намічаємо широкий ряд заходів в гуртожитках. Будуть проведені численні теоретичні конференції. Але головне, щоб вони викликали інтерес університетської громадськості — і в першу чергу молоді. А для цього потрібна ретельна підготовка до них, внесення на обговорення справді гострих актуальних проблем.

— Іване Івановичу, яка роль в розпочатій підготовці до ювілею Жовтня відводиться університетському комсомолу?

— Я вважаю, що хороши можливості активізувати молодь є рішення організувати змагання між студентськими групами за право називатись групою імені 70-річчя Великого Жовтня. Будуть розроблені міри заохочення переможців. Завданням комітету комсомолу і студентського профкому — очолити цей масовий рух. Цікавим починням буде запланована до проведення серед студентів анкета «Жовтень в долі моєго покоління». Університетській багатотиражці треба широко публікувати кращі з матеріалів, цікаво і правдиво висвітлювати зусилля нашого колективу по перебудові. Зміни на краще у всіх трудових колективах будуть гідним подарунком ювілею Жовтня.

правофлангова

Сабіна Лук'яненко — студентка IV курсу біофаку. Протягом трьох років Сабіна вчиться тільки на «відмінно», активно займається громадською роботою: вона член комсомольського бюро факультету, відповідальна за ідеологічну роботу.

до того ж вона весела дівчина і хороший товариш!

Фото Є. КРАСНОПОЛЬСЬКОГО.

Пленум Центрального райкуму ЛКСМУ

Відбувся пленум Центрального райкуму ЛКСМУ з порядком денним «Про роботу комсомольської організації ОДУ по піребузові і підготовці до ХХ з'їзду ВЛКСМ».

З доповідю виступила секретар райкуму комсомолу Г. Скопа. Слівдовопідачем була секретар комітету ЛКСМУ ОДУ Л. Микитась.

В доповіді Г. Скопи головна увага була зосереджена на недоліках в роботі комсомольської організації університету, які стають перешкодою на шляху перебудови.

В комсомольських групах відсутні конкретні плани участі комсомольців у втіленні в життя рішень ХХVII з'їзду КПРС.

Особливо виникає занепокоєння наявністю цих недоліків в комсомольській організації істфаку (т. Щеглов), випускники якого будуть працювати на ідеологічному фронті.

Недостатньо ефективним виявилось шефство комсомольців ОДУ над трудними підлітками, кволо, безініціативно здійснюються спроби впровадити самоврядування в навчальній процес.

Доповідач піддала гострій критиці бездіяльність навчально-виховної комісії (НВК) при комітеті комсомолу ОДУ (голова т. Райнов) і раді відмінників. Не зміг П. Райнов організувати і роботу ідеологічного сектору комітету комсомолу. В університеті ще нерішуче відмовляються від застарілих форм в ідеологічній роботі, а без цього неможливо навчити молодь мислити по-новому. Непогано поставлена робота по військово-патріотичному вихованню молоді, але це заслуга кафедри і комітету ДТСАФ.

Багато уваги приділяється

в Комсомольській організації ОДУ інтернаціональній роботі (т. Степанов). Найбільш ефективно здійснюється ця робота з іноземними студентами. Однак інтернаціональному вихованню радянських студентів комітет комсомолу приділяє явно недостатньо уваги.

Доповідач критикувала роботу комітету комсомолу з питань трудового виховання молоді.

В обговоренні доповіді взяли участь Н. Горностаєва (медін), В. Букач (технікум вимірювань), Ю. Бощко (ОДУ) та інші товариши.

В роботі пленуму взяла участь і виступила перший секретар Центрального райкуму комітету України Л. С. Михайленко.

РЕПЛІКА.

НАЇДЖДЕНЮ КОЛІСЮ?

На пленумі чимало говорилися про нові форми комсомольської роботи, про боротьбу з формалізмом, парадістю, застамованістю, про необхідність мислити по-новому. Як же тоді слід сприймати виступи під час обговорення доповіді за списком, з зачленістю заготовленими текстами? Сила звички?

С. ФІЛІПЧУК,
громадський
кореспондент «ЗНК».

Університетські

біті

Чекаємо
ваших
пропозицій

13 березня відбулось перше засідання жіночої ради ОДУ під керівництвом голови — директора кафедри педагогіки С. М. Василевської. Заступником голови обрані професор кафедри матаналізу Е. О. Стороженко і молодший науковий співробітник обсерваторії Е. Л. Івакіна. Члени ради жінок, в числі яких професори доценти, інженери, студенти, жваво обговорювали численні проблеми, серед яких і курінна дівчат, і дитяча злочинність, проблеми дозвілля і побуту, охорони здоров'я, допомоги жінкам — ветеранам, історії міжнародного жіночого руху. Було організовано ряд секцій: соцкультпобуту, клуб жінок, клуб молодої сім'ї, клуб дівчат. Намічені цікаві вечори відпочинку, зустрічі з цікавими людьми. Але найбільш важливим нам уявляється вивчення всього комплексу складних проблем, які стоять перед нами — співробітництвом і студентами університету, прийняти участь в роботі різноманітних ії комісій про симо звертатись письмово чи усно до відповідального секретаря ради жінок Р. А. Бондаренко, кімнати 64 головного корпусу, тел. 20-67-05. Ми з інтересом і увагою розглянемо ваші пропозиції, заяви, пропання.

Е. ІВАКІНА,
заст. голови ради жінок
університету.

Музей

Лесі Українки

В Одеській середній школі № 32 в одному з кабінетів української мови та літератури відкрився музей Лесі Українки. Його відкриття приурочене 116-ї річниці з дня народження поетеси.

Ініціатором створення музею стала вчителька української мови та літератури А. Я. Штулярд, її допомагали учні 7—10 класів школи.

Експонати, а це поки-що зображення творів Лесі Українки, її портрети та бюст, вишивані рушники, український національний одяг, стенді, що розповідають про її життєвий та творчий шлях, у майбутньому будуть поповнюватися. Школярі з язяли листування з працівниками музею у рідному селі поетеси. Сподіваються знайти документи, що розкажуть про перебування Лесі Українки в приморському місті.

На відкритті музею виступила Герой Соціалістичної Праці вчителька школи Н. Ю. Войтенко. Учні школи та артисти українського академічного драматичного театру імені Жовтневої революції прочитали вірші поетеси. Активну участь в організації відкриття музею взяли участь студенти IV курсу українського відділення філологічного факультету ОДУ Л. Олійник і О. Атаманюк.

Це вже другий шкільний музей, що вшановує пам'ять українських письменників. Кілька років тому у школі № 20 вже відкрився музей Т. Г. Шевченка.

Т. СТАРОДУБ,
асистент кафедри
української мови.

ДВІ ПУБЛІКАЦІЇ В ГАЗЕТІ «МАТЕМАТИК»

Останнім часом стіннівка деканату, партійного, профспілкового і комсомольського бюро мехмату «Математик» привертає погану увагу і студентів, і викладачів — актуальністю і гостротою вміщених матеріалів, прагненням редакції знайти тему, яка відобразила найбільш суттєві явища факультетського життя.

Значний резонанс читачів «Математика» викликали дві недавні публікації: відкритий лист студентки I курсу І. Остапенко засту-

пнику декана А. Т. Яровому і репліка на цей лист доцента кафедри диференційних рівнянь Р. Г. Грабовської.

Оскільки важливість цих матеріалів виходить за межі сучасності та в контексті сьогодення вони набувають загальногромадського значення, редакція «ЗНК» вирішила опублікувати їх з власним коментарем.

Редакція залишає незмінними заголовки «Математика».

Шановний Анатолію Трохимовичу!

До такої форми спілкування я була змушенна відатись після марних намагань поговорити з Вами особисто. Справа в тому, що до Вас не проб'ється навіть в годину прийому. Не з

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

А. Т. ЯРОВОМУ

Вашої вини, розумію. Та і часу моя розмова зайняла б надто багато.

Пишу від себе особисто, але думаю, що ці питання хвилюють багатьох.

Я вчуся в університеті півроку. Ми — першокурсники, на Вашу думку, — діти. «Ось ваш рідний батько», — говорив нам колишній декан, коли представляв Вас студентам. Як відомо, хороши батьки завжди піклуються про свою дитину. Ви, очевидно, відноситесь до таких. Ви навіть думаете за нас. До цього часу не розумію: наявішо нам «сіра речовина», якщо у нас є такий прекрасний деканат. Ну, а якщо «рідне чадо» раптом порушить забо-

рону, ніщо не врятує його від розплати. «Батьківською» рукюю Ви, не вважаючи за необхідне ретельно розібратись в тому, що сталося, а задовільнившись куцою пояснюванням, підпишете догану. Але скажіте, будь ласка, чи виришуються з допомогою цього проблеми? Сьогодні Вами покарані три студентки. За що? Не здали в гардероб пальто. Свої вини вони так і не зрозуміли. Тоді який смисл такого покарання?

В ранкові «години пік» багато хто не встигає здати верхній одяг. А після заняття, особисто мені, довелося вистояти 20 хвилин в черзі, щоб одержати

свое пальто. Звичайно, ніхто з студентів не прийде на півгодину раніше спеціально для того, щоб здати пальто і сидіти, чекаючи початку заняття, склавши руки. А ось дати на допомогу гардеробницям двох студентів можна, хоча на «години пік». І добровольці, гають, знайдуться, але тількими боїмося, що якщо запізнююся на заняття (зтримавшись в гардеробі), Ви ж ос波动о оголосите нам догану.

Можливо, те, що я кажу, наївно, але повірте, я щиро мрію про той час, коли Ви прийдете до нас і скажете: «Ось у нас виникла така проблема. Давайте подумоємо над нею разом». Я дуже хочу, щоб між деканатом, викладачами і студентами виникло взаєморозуміння. Щоб не ховались студенти від Вас за деревами, а прямо підішли і пояснили, чому запізнились і заслуговують чи ні покарання. Щоб не було Вам незручно, коли задаєте питання: «Шо, дівчата, туляємо?» А дівчата Вас бачать вперше. І щоб не висів над студентами «дамоклів меч» Ваших покарань. Невже ми і справді такі несвідомі? Надайте старостам більше прав. Адже ім легше вникнути в суть справи, вони такі ж

принципові, як і Ви. До того ж вони більше до студентів. Щоб пояснити їм причину пропуску, не треба чекати годину прийому. Якщо ж староста сам запізнився чи забув відзначити присутніх, це ще не значить, що йому не можна довіряти в майбутньому. Окрім того, не слід думати, що у студентів не виникає ніяких питань, ніяких ініціатив! Інша справа, що вони до Вас не доходять, тому що немає зустрічних кроків з Вашого боку. Ось, наприклад, виникла ініціатива організувати суботник і відремонтувати спортзал. Я не знаю, можливо ці питання Вас не стосуються, можливо безперспективне все це. Але студентів вони хвилюють, тому що не всім здоров'я дозволяє в гумових кедах бігати по калюжах. Є у нас пропозиції і стосовно поліпшення навчального процесу. Я думаю, нам треба хоча б раз на місяць влаштовувати загальні збори, на яких вислуховувались бі думки студентів про існуючу форму навчання і з інших питань. Спілкування на таких зборах повинно бути «на рівних».

З повагою
І. ОСТАПЕНКО,
студентка I курсу.

Жагучість чи байдужість?

Отже, мова йде про студентську демократію і про те, як нею користуватись. Чи означає демократія можливість висловлювати свої емоції публічно, за допомогою преси на адресу викладачів, зам. деканів? Ні, розвиток демократії означає підвищення відповідальності студентів за все, що відбувається на факультеті. Наведу приклад: якщо за 5 хвилин до дзвоника гардеробниці не встигають прийняти всі пальта, то це не означає, що треба відмінити вимогу Анато-

лія Трохимовича про необхідність здавати пальто в гардероб. Треба самим організувати чергування в гардеробі, щоб своєчасно прийняти одяг у всіх. А чи добре носити з аудиторії в аудиторію пальто, витирати ним піл, губити речі?

Отже, демократія означає участь всіх студентів у вирішенні всіх проблем на факультеті, вирішенні, а не перекладені на плечі деканату. В чому ж засікаєні всі студенти і викладачі мехмату? Ми засікаєні в тому, щоб в деканаті пра-

цювали люди, небайдужі до справ факультету, зацікавлені в долі кожного зокрема і всіх разом, безсторонні до лідерів і порушників дисципліни і в той же час караючі не з метою збити з ніг, а з метою вберегти від падіння. Одним з таких людей є Анатолій Трохимович. Нам потрібна для прискорення пульсу життя на факультеті пристрасна зацікавленість Анатолія Трохимовича долею кожного студента, його небайдужість, його переконаність в тому, що своєчасне

втручання в будь-яку справу на факультеті зміцнює його громадські і соціальні позиції. Чи потрібен нам робот в ролі заст. декана, абсолютно об'єктивний, беззапеляційний, холодний і безгрішний? Думаю, що нікому такий заступник декана не потрібен. І раз він є особою зацікавленою, то має право, як і кожен викладач, звернутись до будь-якої людини в стінах мехмату з питанням, не залежно від того, знає він його чи ні. Я вважаю, що, відкриваючи дискусію відкритим листом до Анатолія Трохимовича, треба було подумати про всебічне висвітлення його діяльності, як і будь-якого іншого працівника деканату.

Очевидно, важливо всім нам зрозуміти, що зараз **щідливо** якраз промовчати, не висловити особистої думки, сковатись за думку колективу, яка часом буває добре зреєсованою. Хіба не так?

I, звичайно, видається нічим не виправданою Ваша апеляція, до студентів із закликом взяти під захист Анатолія Трохимовича за «його самовідану плідну діяльність» від необізнаного, поверхового і неглибокого погляду на стиль його роботи студентки I курсу (так і хочеться в тон Вашої репліки сказати: «Якоїс студентки»).

Я розумію, що нам, людям старшого покоління, не легко автоматично відмовитись від сутності свого «я», від тих поглядів і звичок, які роками вбиралися в наше плот і кров. Коли Центральний Комітет партії закликає вчитися мислити по-новому, виявляється, що цей заклик виправданий самим життям. Важко, ох як важко, поглянути на звичні речі свіжим поглядом. Бояюсь, що декому з нас це ніколи не вдається.

I тому я знов повертаюсь

вітленням було думкою не однієї студентки, а колективу чи хоча б групи. В іншому разі публікація однобічної і суб'єктивної думки є шкідливою.

Дивує тільки, що більшість наших студентів, які поважають Анатолія Трохимовича за його самовідану, плідну діяльність, залишились байдужими до необізнаного, поверхового і неглибокого погляду на стиль його роботи студентки I курсу. Де ж запал вашої душі, де загострене почуття справедливості, яке так властиве молодості, дорогі товариши?

Р. ГРАБОВСЬКА,
доцент кафедри диференційних рівнянь.

ДЕНЬ ВЧОРАШНІЙ, ДЕНЬ СЬОГОДНІШНІЙ

а не відкриті чи завуальовані образи. Тому що їх, як в цьому легко може переконатись неупереджений читач, у відкритому листі I. Остапенко немає. І щоб покінчили з «емоційною» темою, відзначимо, що Ви самі — і в цьому легко переконуєтесь — Вашої репліки — не уникніте емоцій.

Далі, Ви, Рада Георгіївна, пишете, що «демократія означає участь цих студентів у вирішенні (підкреслено Вами) всіх проблем на факультеті. Вирішенні, а не в перекладені на плечі деканату». Як говориться, спасібі за розяснення суті демократії. Але про що пише студентка? Про те, що студентське самоувядування як один з проявів демократії якраз і не може успішно розвиватись в умовах, коли на різних рівнях насаджується психологія «батька рідного»: ваша справа, мовляв, бути старанними і слухняними, все останнє за вас вирішить декан і його заступник.

Невиліково автор відкритого листа задає питання: «Навіщо нам «сіра речовина», коли у нас такий прекрасний деканат?»

Хіба забуті часи, коли ми, старше покоління, справді все вирішували за молодь,

навіть «оточення» організовували, щоб «загнати» їх на комсомольські збори. То що ж ми тепер обурюємося їх спробами все перекласти «на плечі деканату»?

Повинен просити пробачення у читачів, оскільки змущений вдатись до широкого цитування Вашої репліки. Ви, зокрема, пишете: «Я вважаю, що відкриваючи дискусію відкритим листом до Анатолія Трохимовича, треба було подумати про всебічне (підкреслено Вами — М. Щ.) висвітлення його діяльності, як і будь-якого іншого працівника деканату.

Очевидно, важливо всім нам зрозуміти, що зараз **щідливо** якраз промовчати, не висловити особистої думки, сковатись за думку колективу, яка часом буває добре зреєсованою. Хіба не так?

У Зверненні ЦК КПРС до радянського народу з нагоди 70-річчя Великого Жовтня, зокрема, говориться: «Великі надії партія і народ покладають на молодь з її енергією, жадобою змін, гострою реакцією на недоліки. Молодим людям треба дати можливість повніше проявити себе в самостійній роботі. Час відкриває широке поле діяльності для комсомолу — бойового, який шукає серйозних справ, вільного від канцелярії і заорганізованості, справжнього вожака молоді».

Тож давайте і ми з Вами використаємо свій життєвий досвід і всю енергію для того, щоб якомога швидше допомогти нашій студентській молоді максимально повно реалізувати себе у великий серйозній справі. Давайте заохочувати намагання наших студентів мислити нестандартно, по-новому, розкуто, бо, як сказано у Зверненні ЦК КПРС, розкута думка — неодмінна умова прискорення.

І тоді майбутнє віддячить нам за наші зусилля.

М. ЩЕРБАНЬ.

Успішно оволодівають російською мовою в'єтнамські юнаки і дівчата, які навчаються на філфакі. І всі студенти глибоко пожалують їх за надзвичайну працелюбність.

Фото Б. РОСТЯНОВА.

Диск-клуб

НЕ ЧЕКАЛИ

З яким нетерпінням готовувались ми до педагогічної практики. Будували плани, як швидше завоювати серця дітей, зумусити їх повірити в наші сили. Практика планувалась на 9—14 березня. І ось цей довгожданий день настав.

Хто ви такі? Ми вас не чекали, ніхто не попередив нас про те, що ви прийдете, — такими словами зустріла нас здійснована адміністрація середньої школи № 58.

Для того, щоб довести, що ми — це справді ми, довелось втратити два дні із шести, відвідених на педпрактику. Кого могла вона після цього задовільнити? Залишається з'ясувати, хто ж в цьому винен?

О. КРАПИВНИЦЬКА,
студентка I курсу філологічного факультету,
слушачка факультету журналістики ФП.

ВІД РЕДАКЦІЇ:

Ми ознайомили завідувачу виробничою практикою університету К. Д. Новікову з листом студента О. Крапивницької, Клавдія Дмитрівна роз'яснила:

Як не прикро, але такі випадки дійсно мали місце. Це результат недоопрацювання факультетського керівництва практикою, яке повинне було своєчасно укласти договір з дирекцією школи № 58. Зарахуємося на необхідні заходи з метою недопущення подібних непорозумінь за бажанням студентів групи, в якій на-

вчається О. Крапивницька, ознайомча педпрактика в школі ім може бути продовжена у другій половині дня після заняття в університеті.

Цього року наші студенти проходять педпрактику в сорока одній школі, трьох ПТУ, трьох технікумах. Незрівнінно здійснюється організаційна робота. З боку керівництва ряду шкіл не заважає ми знаходимо підтримку своїх зусиль. Навіть при наявності договору школа № 57 відмовилась прийняти групу студентів. Проблем чимало, і ми будемо їх обов'язково вирішувати.

ХОЛОДНО...

Будівельники, які зводили монументальні багатоярусні аудиторії, напевне, в часі відпочинку уявляли собі, як в ці величні залі вийде сивий імпозантний професор, і стрелено-тесья в єдиному поріві до знань багатолюдна студентська маса. Словнений гідності корифеї буде ректи в простір безсмертністінні, а студенти будуть дивитися на нього захоплено, боячись пропустити хоча б одне слово.

Що з них взяти, з будівельників? Якби вони знали, як замерзали тут за «круглим столом» 10 студентів і три викладача з кафедри історії зарубіжних країн, які організовували цей самий захід!

Жарти жартами, а взагалі не весело. Тема «круглого столу» серйозна, актуальні (Нове політичне мислення і вузлові проблеми сучасних міжнародних відносин), нарешті, цікава: можна поговорити, поспілкуватись, проконсультуватись зі знавцями... і що ж? Холод в залі. І не тому, що не палять, а тому, що зал — розріджений простір. «Лекторія не дуже надихає нечисленна аудиторія...» — так змушений був почати свій виступ один з найкваліфікованіших спеціалістів в галузі міжнародних відносин професор С. І. Аппатов. Послухувавши аудиторію «відігрілася», тим більше, що розмова весь час точилася навколо «гарячих» точок планети. Зібрались невелика аудиторія, але її хвилює все: і становище на Близькому Сході, і питання афганської політики КНР, і нові мирні радянські ініціативи... Не будемо переповідати зміст цієї надзвичайно цікавої, корисної як для студентів, так і для викладачів бесіди. Тим бі-

льше, що завдання журналіста сьогодні полягає не лише у стенографуванні тих чи інших виступів.

Поміркуємо разом. Чому студенти не прийшли? Адже були поінформовані. Значить, не звікли сперечатися, полемізувати... Давайте називати речі своїми іменами, — розучились аналізувати, узагальнювати, звікли приймати готові рецепти. Спитайте у студентів, і вони скажуть вам, що їх більше влаштовує викладач, який пропонує «розжуваній» матеріал, ніж викладач-аналітик, викладач-експериментатор, який змушує студента самого знову відкривати відомі закони світобудови і творити «Я помню чудное мгновенье».

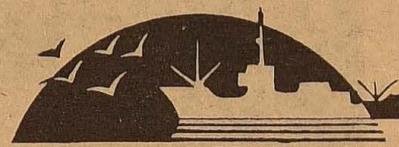
А може сама форма проведення цієї бесіди їх не влаштовувала? Насильно сьогодні подібні заходи не здійснюються. І це так. Що ж робити? Якщо просто констатувати, що бесіда пройшла, і не зробити належних висновків, то наступні хороші починання також будуть приречені на провал. Треба шукати нові форми суспільно-політичної роботи. Цього вимагає час.

Ми просимо відгукнутися всіх зацікавлених. І добре буде подати голос студентам. Не влаштовують вас старі, віджилі свій вік форми, подумайте про нові. Щоб не було холоду в залі, у стосунках між людьми.

Ю. ВИНОГРАДОВ.

«Антарес» приходить на помощь

Телеграмма с борта НИС «Антарес»
РАДІО ОДЕССА УНІВЕРСИТЕТ
09/3 в 0700 УТРА НАХОДЯСЬ НА
ПУТИ КОЛОМБО В ШИРОТІ 0342
СЕВЕРНОЙ ДОЛГОТІ 7939,5 ВОСТОЧНОЙ
ОБНАРУЖИЛИ ДРЕЙФУЮЩИЙ
РЫБОЛОВНЫЙ БОТ С ВОРТОВЫМ
НОМЕРОМ 922 ПОДАЮЩИЙ
СИГНАЛ БЕДСТВИЯ ТЧК СБЛИЗИЛСЯ
С НИМ ВПЛОТНУЮ УСТАНОВИЛИ
ЕГО ПРИНАДЛЕЖНОСТЬ
ШРИ-ЛАНКА ТЧК НА ЕГО БОРТУ
НАХОДИЛСЯ 4 ЧЕЛОВЕКА В СОВЕРШЕННО
ИЗМОЖДЕННОМ СОС-

Одні из тисяч примеров, свідчать про мужество, самоотверженість і гуманізм союзників моряків. Спасені рибаки з Шрі-Ланки до конца своєї життя будуть помнити советське науково-исследовательське судно «Антарес» и поименно капитана судна Ігоря Петровича Асанова, первого помощника Валерія Павловича Сазонова и начальника рейса (экспедиции) Бориса Степановича Слюсаря.

Редакция «ЗНК» попросила старшего инженера НИЛ-13 В. Бощавенко рассказать о том, что собой представляет НИС «Антарес».

НИС (научно-исследовательское судно) «Антарес» было передано Одесскому государственному университету Министерством геологии СССР в августе 1980 г. с целью использования его для выполнения научно-исследовательских работ в различных районах Мирового океана.

Судно построено в ГДР, на заводе «Фольксверф», г. Штральзунд, в 1964 г. по проекту ленинградского института «Гипрорыбфлот».

новая книга

Защита Бердникова

Сегодняшний день остро поставил перед обществом проблемы результативности научных исследований, этики учёного, нравственности в науке в целом. Чрезвычайно актуальным в этом плане представляется последний роман члена СП СССР, доцента кафедры инженерной геологии ОГУ Евгения Степановича Штенгелева «КРАСНАЯ ЛИНИЯ», только что вышедший в издательстве «Маяк».

Директор крупного НИИ, хладнокровный делец от науки Сергей Федорович Луцицкий по прозвищу Сейф кровно заинтересован в создании сухого водохранилища — прекрасного полигона для будущих экспериментов. Наличие подобного полигона откроет доступ к изысканиям по важнейшей научной тематике, т. е. позволит Луцицкому выйти на более высокий уровень в его «деловой игре». Но единственный участок, на котором можно разместить водохранилище, находится в зоне глубинного разлома: создание здесь водоема приведет к подтоплению и разрушению близлежащего города.

«Для таких, как Сейф, самоуважение и собственные интересы спаяны воедино. Он самому утверждается, удовлетворяя только свои потребности. Публикуя статьи и монографии, расширяя свой институт и улучшая его показатели, коллекционируя звания, он думает только о себе. Это для него то же, что для других новая прическа или майка, магнитофон или машина. Все остальное, не касающееся его интересов, проходит мимо его сознания, не задевая его чувств, и он считает, что это нормально и что так у всех».

Молодой геолог Игорь Воронцов пытается воспрепятствовать Луцицкому в осуществлении его планов. В результате он оказывается «под копытами» всей королевской ради Луцицкого-Сейфа.

Таков вкратце сюжет романа. Но это только лицевая сторона, фасад, так сказать, декорации, на фоне которых разворачиваются глубинные авторские исследования, препарирование целого социального слоя — современных научных работников.

Фабрин, Шагалов, Доленко, «доцент Василий», Бутов, «Девочка-доцент» Величко... Ученые мужи и дамы, проравшиеся, прорывавшиеся, просочившиеся в науку отнюдь не в поисках истины. И до чего же трудно плавать в морях, где заноны пиратские и порока круговая (нечто вроде «берегового братства»), честных людей вроде Воронцова и его друга Кости Тимченко.

Кафедральные франции, институтские вожди, бои местно-

тойний ЗПТ которых принял на борт ЗПТ рыболовный бот взял на буксир для доставки в Коломбо тчк о данном случае подробно информировал капитана порта Коломбо ЗПТ Агентурующей фирму ЗПТ Советского представителя внешторга тчк по рассказу спасенных рыбаков — граждан Шриланки они находятся в океане более 23 дней без пищи и воды вследствие аварии двигателя.

С 1980 г. судно выполнило два рейса с экспедицией в Черном море, один рейс — в Средиземном море и три рейса — в Индийском океане. В настоящее время судно находится в четвертом экспедиционном рейсе в Индийский океан.

Следует отметить, что на счету «Антареса» нынешний эпизод в Индийском океане — не первый случай оказания помощи терпящим бедствие. Так, во время первого экспедиционного рейса «Антаресу» пришло взять на борт трех граждан Танзании, спасенных командой НИС «XIII съезд профсоюзов». Ни одно из попутных судов других государств не хотело брать на себя обязанности депортации спасенных на родину. Пришлось нам через весь Индийский океан доставить их в Дарес-Салам.

ру в торжество справедливости, они насилиют его, навязывая свою волю, задабривая подачками и посулами.

Эта сатирическая канва романа представляется очень ценной, очень важной именно сегодня, когда мы говорим о новом политическом и социальном мышлении, об обновлении всех сфер нашей жизни, о новом подходе в надрівій политике. Эффективность научных исследований во многом обуславливается личными сверхзадачами самих исследователей, их гуманизмом, нравственной чистотой. Слишком велика ответственность учёных за судьбы страны, за судьбы всего человечества. Не может, не должно быть среди них случайных людей, так или иначе паразитирующих на науке, подрывающих ее престиж, низводящих на нет усилия многих и многих поколений тружеников, подвижников в стремлении служить людям, воплощать в жизнь мечты о счастливом и свободном мире.

Поблагодарим автора за эпіпі-энд, за то, что не Игорь Воронцов, а остававшийся в тени почти до самого финала вроде бы второстепенный герой Петр Григорьевич Бердников, вдруг сделался главным, вышел на авансцену и разрешил все противоречия, наказав злодеев и возвеличив правдолюбцев.

Финал в стиле хорошего детектива несколько неожидан. Всеказалось столь безысходным, что добрый волшебник Бердников показался каким-то нереальным, сказочным. Безысходность и пессимизм, которые я делал с героями «Красной линии» Воронцовом, его любимой девушкой Таней Архиповой, Тимченко, были так ощущены, так реальны, что я не мог поверить в Бердникова-спасителя. Вспомнилась даже «Защита Лужина» В. Набокова: жизнь главного героя — подобие шахматной партии, разыгрываемой какими-то высшими силами, исхода нет. Только автор романа хочет верить, что это не так. Он и нас невольно заряжает этой верой, хотя — и автор не скрывает этого — сказочный финал слишком прозрачен, чтобы восприниматься всерьез.

Верой в справедливость, в торжество правды согревает нас фантасмагория финала; верой в человека. И в этом правда книги и правда жизни, в этом защита и наша, и автора «Красной линии».

О. ГУБАРЬ.

Радянська асоціація політичних наук

В 1949 році при спеціалізованому закладі ООН — Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) була створена Міжнародна асоціація політичних наук (МАПН). В 1955 році заснована Радянська асоціація політичних наук (РАПН) як колективний член МАПН. 30-річчя МАПН відзначено роботою ХІ Всесвітнього конгресу, який вперше проводився в соціалістичній країні, в м. Москві, і був одним представницьким у всій історії МАПН.

В сучасному світі політичні науки — один з найважливіших теоретичних і науково-практических інструментів наукового дослідження і управління суспільними процесами, чутливий індикатор як ідеологічної конfrontації, так і наукового співробітництва країн з різним суспільним ладом. Соціально-економічна криза, яка в різний час охопила мало не всі країни капіталістичного світу, змусила західних політологів звернутись, нарешті, до серйозних досліджень в галузі удосконалення державних інститутів і управління. Це тим більш важливо, що сьогодні від волі держав і урядів залежить вирішення глобальних проблем сучасності — війни і мир, припинення гонок озброєнь, боротьба за без'ядерний світ, подолання розриву між індустріально розвинутими країнами і країнами, що розвиваються, і т. д.

Стратегія прискорення соціально-економічного розвитку, перебудови всіх сфер державного і громадського життя радянського суспільства багато в чому визначається науково обґрунтованою теорією і практикою політики соціалізму, що розвивається. В цих умовах Радянська асоціація політичних наук спрямувала свою діяльність на активізацію дослідницької роботи, забезпечення впровадження результатів політологічних досліджень в практику комуністичного будівництва, використання наукового потенціалу регіональних організацій.

В червні 1985 року в Києві керівники 14 провідних наукових закладів і вузів УРСР в галузі суспільних наук одноголосно прийняли рішення про створення Українського відділення РАПН. За дорученням цього відділення 4 листопада 1985 року були проведенні збори первинної організації РАПН при ОДУ. 11 листопада 1985 року ректором ОДУ і 4 квітня 1986 року першим віце-президентом РАПН підписано договір про колективне членство ОДУ в РАПН і зареєстрована первина група із 27 чоловік.

Первина організація при ОДУ бере активну участь в роботі республіканського відділення РАПН. Незважаючи на те, що діяльність організації тільки розгортається, вже проведено двоє загальних зборів первинної групи, обрано бюро, запрошено практично в повному складі на щорічні збори і конференцію РАПН в лютому ц. р. Указі зборів було запропоновано доповіді про політичні стосунки, які складаються в галузі здійснення кадрової політики (М. П. Орзіх) і про міжнародну політику СРСР (С. І. Аппатов).

тov). В роботі міжнародної конференції «Уроки Нюрнберга» (1986 р.) взяв участь голова бюро. Спільно з виконкомом Одеської обласної Ради народних депутатів і за участю вчених і спеціалістів із різних областей УРСР проведено науково-практичну конференцію «XXVII з'їзд КПРС про підвищення ролі місцевих Рад народних депутатів в державно-правовому, соціально-культурному і господарському будівництві», здійснюється підготовка до видання матеріалів конференції.

Визначаючи напрямки політологічних досліджень в університеті, бюро брало за основу реальний науковий потенціал колективу ОДУ. Це, перш за все, напрямки історико-партийного, загальністоричного і державно-навчального профілю. Але нам явно не вистачає філософської, політекономічної орієнтації в дослідницькій і науково-практичній роботі, ми чекаємо активної участі в роботі РАПН спеціалістів в галузі наукового комунізму, загальних і спеціальних суспільствознавчих наук, представників природничо-наукових галузей.

В світлі постанови ЦК Компартії України (листопад 1987 р.) «Про хід перебудови в інститутах секції суспільних наук АН УРСР у відповідності до вимог XXVII з'їзду КПРС» актуалізується проблема міжdisciplinarnих досліджень політичних відносин і політичної діяльності, їх науково-практичної і прикладної спрямованості.

Як один з дійових засобів вирішення цього завдання намічається використати підготовку і проведення першої наукової конференції Українського відділення РАПН, яку заплановано провести на базі Одеського держуніверситету по темі: «Роль людського фактора в політичній системі соціалізму». Бюро розпочало організаційну підготовку конференції і чекає ініціативної участі в цій роботі професорсько-викладацького складу, наукових співробітників і аспірантів університету.

З організаційних та інших питань роботи первинної групи РАПН просимо звертатись до членів бюро: М. П. Орзіх (голова, тел. 63-32-59), М. Д. Орехов (заступник голови, відповідальний за роботу на кафедрі філософії природничих факультетів, кафедрах політології і наукового комунізму, природнонаукових факультетах; тел. 23-58-42), С. І. Аппатов (відповідальний за роботу на історичному факультеті і організацію роботи міжвузівського наукового семінару з теорії міжнародних відносин і зовнішньополітичної пропаганди; тел. 20-67-41), В. Г. Пищемуха (відповідальний за роботу на кафедрах історії КПРС і філософії гуманітарних факультетів, інших загальноуніверситетських кафедрах, на гуманітарних факультетах; тел. 22-42-25), Е. В. Гордеєва (секретар бюро, тел. 63-32-59).

М. ОРЗІХ,
професор, зав. кафедрою
державного і адміністра-
тивного права.

В очікуванні весни.

Фотоетюд К. АХНАЗАРЯНА.

театр

Наша молодь — наша надія

СПЕКТАКЛЬ ОДЕСЬКОГО УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ «ВСЯ НАДІЯ» ЗА ПОВІСТЮ М. РОЩИНА. РЕЖИСЕР-ПОСТАНОВНИК — ЗАСЛ. АРТИСТ РРФСР Б. ЗАЙДЕНБЕРГ. ХУДОЖНИК ПО КОСТЮМАХ — О. ПІНЧУК. КОМПОЗИТОР — Б. ЗІЛЬВЕРГЛЕЙТ. БАЛЕТМЕЙСТЕР — І. БОРОДІНА.

Повість М. Рошина для театру на сцені Одеського ордена «Знак Пошани» Жовтневої революції в цікавій інтерпретації заслуженого артиста РРФСР Б. Зайденберга — спектакль, який приводить замислитися над численними проблемами. Найголовніша серед них — про нашу молодь. Дарма, що таких дівчат, як «геройня» спектаклю Надія (артистка Л. Данильчук) та її подруги — Ленон (О. Бурда), Бухара (Т. Глущенко), Жирафа (Г. Кобзар-Слободюк), серед наших дівчат — мізерний відсоток. Хоч відсоток і незначний, але існує у нас, і бути його не повинно.

Починається спектакль відомим у режисерській практиці прийомом — виходом артистів із залу глядачів. Не будемо вдаватися до оцінки такого режисерського рішення — не це мета нашого роздуму. Та саме цей прийом, на нашу думку, спрямоване увагу глядачів на гострий і злободійний сюжет п'єси, дас глядачам можливість ніби безпосередньо зіткнутися з основними персонажами, побачити їх у збільшенню ракурсі, посилити роздуми про молодь, про нове покоління з його далеко не завжди лепкими шляхами

у «доросле» життя.

А тим часом зграйка дівчаток, зібравшись докути з різних кінців залу, крокує на сцену у супроводі залихватських акордів гітари, виспівуючи: «Собака бывает кусачей только от жизни собачьей...» Враження — гнітюче. І одночасно — наче віхолене з життя.

Звідки вони, ці жалюгідні дівчатка, які шукають на вулиці дешевих пригод, видурюють гроши, обдурюють, блазнюють? Виявляється, звичайні підлітки, «шістнадцятилітні», вчаться в ПТУ, будуть (якщо закінчати) кухарями чи кондитерами. Протягом спектаклю не раз ловиш себе на думці — десь бачив вже таких же агресивних і нікчемних дикунок, і акорди гітар здаються знайомими, і розгойдана хода, і нахабні інтонації, специфічний одяг, зачіски, задеркувати манера поводження, жаргонна жалюгідна мова.

Прем'єра — завжди подія і для театру, і для громадськості. Не будемо зупинятися на численних (на жаль!) недоліках, натяжках, прорахунках, великих і малих. Подивимося в суть спектаклю, відчуємо його громадське звучання, його актуальність. Саме під таким кутом зору спектакль стає потребою нашою важливою ланкою нашого суспільства. Пригадується відомий вислів Віктора Гюго про слізки в театрі — слізи, як ознаку того, що в цей день люди особливо поталанило: вона плакала в театрі! На цьому спектаклі у декого з літніх глядачів наверталися слізи. Значить, їм пощастило: спектакль збудив у їхніх душах спогади, асоціації, не лишив їх сторонніми й байдужими.

В спектаклі є хороши акторські роботи. Найбільше схвалення викликає центральна «геройня» Надія — Надія. Напрошуються асоціації: наша молодь — наша надія. Та чи стануть такі Надії Надіями? Чи зможуть перебороти «хворобу зростання»?

Театр народжує новий спектакль у болісних пошуках злободійної теми, найбільш доцільної манери спілкування акторів з глядачами, форми втілення задуму, сценічної мови. Все має

значення: і режисерський задум, і акторський склад, і музичний супровід, декорації й реквізит, і величезна кількість начебто дрібниць. Та це лише на перший погляд. Дрібниць у театрі немає. Проблематику спектаклю доносять до глядачів не лише актори головних ролей. На це діє весь без виключення виконавський ансамбль, на це спрямовує музика, художнє оформлення, танцювальні епізоди, промовисті символи — колискова жінка з немовлям, аеробіка спортсменки. Можна сперечатися, що вдалося більше, що менше, які ролі переконливіші. Але загальний задум спектаклю, безперечно, донесено до глядачів.

Драматург, а за ним постановник спектаклю й акторський ансамбль говорять з нами про нашу молодь, вдаються до своєрідного прийому сценічної умовності — доведення істини «від проти». Спектакль. «Вся надія» — це втілення деяких незначних ознак (хоча й загрозливих), сконцентрованих у дещо гротескні образи.

Наша молодь не раз заявляла про себе героїчними справами в роки грізних випробувань, у роки мирного будівництва. З таких позицій спектакль розуміється як пересторога, як відкритий урок для різних верств нашого суспільства, для батьків і дітей. Адже проблема батьків і дітей триває й триває для кожного нового покоління. Спектакль — це роздуми про взаєморозуміння, про продовження справи батьків, про ті вищі й ширші обрії, яких сягатимуть наші підлітки в майбутньому. Спектакль такого плану особливо потребний сьогодні. Він примулює думати й шукати вірних шляхів і діям, і батькам, і педагогам, і всьому нашому суспільству, що стоять на порозі величезних суспільних зрушень. У цих зрушенах одне з почесних місць відведено нашему театрові. І думається, цим спектаклем — гостросюжетним, динамічним, конфліктним, талановито й сміливо створеним, колектив Одеського театру Жовтневої революції показав себе гідним свого почесного покликання.

О. НЕМИРОВСЬКА.

ПИШІТЬ НАМ:

270000, Одеса-Центр, вул.
Петра Великого, 2, держунівер-
ситет, редакція газети «За нау-
кові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Петра Великого, 2,
3-й поверх, кімната 86.

ДЗВОНІТЬ:

тел. 23-84-13.

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.